

ДОБРИ
ЖОТЕВ

ЛИРИЧЕСКИ
ПОЕМИ

СОФИЯ 1974

БЪЛГАРСКИ ПИСАТЕЛ

А Л Е Г Р О

На Апостол Карамитев

Аз съм Вятърът! Вятърът! Вятърът!
От жаркия зной на екватора
до снежните смръзнали полюси
се мята световният гърч
на моята мъка!

Аз не мога да пипна сам себе си!
Не мога!
И минал през нищо към нищото,
изтръпвам: «Не, няма ме! Няма ме!»
Тогава увивам се в смреч.
И стегнат от мрака на вихъра,
досягам снагата си
гореща и жива,
израснала чак до зенита.
Измамна, безсмислена радост!
Само миг и разбирам, че туй е
коварство на злата пустиня,
на жълтите пясъци.

Аз не мога да видя сам себе си!
Не мога!
И вгледан през празно към празното,
застивам: «Не, няма ме! Няма ме!»
Тогава политам напред.
И носен от зрака на полета,
се виждам навсякъде
залюшнат,
безгрижен и ведър.
Измамна и глупава веселост!
Само миг и разбирам, че туй е
коварство на клони и ниви,
на стволи и облаци.

Аз не мога да чуя сам себе си!
Не мога!
И вслушан през глухо към глухото,
замирам: «Не, няма ме! Няма ме!»
Тогава взривявам се цял.
И тласнат от устрема,

се чувам отвсякъде.
Как ярко, как гръмко и страшно
се носи гласът ми.
Измамно и смешно ликуване!
Само миг и разбирам, че туй е
коварство на здрачни антени,
на луди морета.

Аз съм Вятърът! Вятърът! Вятърът!
От тъмния гръб на планетата
до ясната вис принебесна
се мята световният гърч
на моята мъка!
О, кажете, какви са чертите ми?
Какво съм в пространство и време?
Кога се зараждам и гина?
Кому и защо съм потребен? . . .

Ако вие познали сте себе си,
кажете ми!

ПОБЕДИТЕЛЯТ

Нищо вече не помни Дъбът!

Всеки лист е последно усилие.
Всяка става —
безумно упорство.
Всяка клетка — замах.

Първи път ли върху му връхлитал е
с остри нокти,
с глави неброими,
със гърмящи крила тъмноципести
побеснял ураган?

Първи път ли, но тоя. . . О, майко!
Още щом понадникна зад хребета,
хоризонтът помръкнал помръкна.
Неразмахал крила —
бризна вятър
и в полята, додето се вижда,
всичко сведе глава.

Само той не потрепна изправен.
А му викаха в ниското храстите:
«Ще погинеш така,
наведи се!»
А зашушна под него тревата:
«Направи като мен,
наведи се!»
А го молеха в ужас тръстиките:
«Поклони се поне!»

Е, какво — и да беше послушал,
все едно —
би ли дало сърцето му
да отпусне уплашено клони,
да погледне покорно в земята,
да прегъне снага?

Да, но кой по света необгледен
би разбрал ориста му на дъб?

Вклещи корени в земното тяло,
вчепчи клони под жълтото слънце
и зачака врага.

И дочака най-лудата лудост.
Ураганът
излази на хребета,
вби във зъбера нокти ръждиви,
тласна тяло огромно и черно
и размаха крила.

Нищо вече не помни Дъбът!

Най-напред Ураганът стовари
върху него гигантско туловище.
Той изпъшка,
напреди корона
и отблъсна го с вик.

Ураганът замаян разтърси
неброими глави,
поизви се,
вряза нокти ръждиви във кръста му,
махна бясно с крила тъмноципести
и задърпа встрани,

Страшна болка — на две ще го счупи.
Тихо охна Дъбът,
вдънери се.
И врагът му така и не сети
как се просна по гръб на земята,
как остави в снагата му твърда
криви нокти,
от корен изтръгнати,
тъмносини разкъсани жили
и покапала кръв.

Тръсна плещи Дъбът, но към него
Ураганът

настръхнал полази,
като кобра обви го до вършето
и отново заблъска крилата си,
тоя път на възбог.

Прешлен прешлена с огън обжари.
Още малко —
ще грохне изтръгнат!
Потрепера Дъбът и застена.
Но в мига непосилен на болката
сви в юмрук
придушените клони,
вкорени
изтерзаните корени,
във възел ги сби.

И врагът му така и не сети
как изхлузен
излитна нагоре
и остави по листи и клони

тънки люспи, разтеглена кожа
и разкъсана плът.

Вдъхна въздух Дъбът и зачака.
И дочака най-тежкия миг.
Ураганът
се стрелна обратно,
блъвна жар от гърла нажежени,
совна дълга опашка отблизо
и с триона ѝ кокален рязна
беззащитния врат.

Дръпна тяло Дъбът и извика
с бяла рана
на якия дънер,
с гъсти клони, политнали с грохот,
с тежки клони,
в краката му паднали
и забити в пръстта

Нищо вече не помни Дъбът!

Ураганът се хвърли със трясъци
да довърши ранения враг,
с гръм и удар
на прах да го стрие.
Че на тая земя всеки дъб,
щом е дъб, и с отрязани клони
пак остава си дъб.

Но напразно се би във твърдта му,
но напразно рови
във пръстта му,
но напразно бълва жар и грохот —
не помръдна Дъбът.

А когато премазан и кървав
Ураганът повлече към хребета
полуживо

61845

издрано туловище,
със безсилни крила и опашка
и студена закана в очите,
светна чисто небе.

И тогава надигна се всичко
и погледна с възторг победителя.

И завикаха храстите:

«Слава!»

И тревата пригласяше:

«Слава!»

И тръстиките кимаха:

«Слава!»

Но Дъбът, изтерзан от умората,
сякаш нищо не чу.

Е, какво, и да беше ги чул,
все едно —
не за слава се би!

Да, но кой по света необгледен
би разбрал ориста му на дъб?
Тая орис и страшна,
и праведна,
тая орис е негова орис
и ще бъде и днеска, и утре,
и во веки веков.